

השולח פרק רביעי גימין

אמרי זה קורין בו. פי' בקונטרס דהוה ליה ספק ספיקא דשמא ישראל כתבו ואפילו כתבו עובד כוכבים שמא כתבו למכור לישראל ולא לשם עבודת כוכבים ואין נראה דרב נחמן קאמר כתבו עובד כוכבים יגנו והיינו אפילו כתבו למכור לישראל

מפני תיקון העולם: **גמ'** אמר ליה רב בוריא לרב אשי יתר על כדי דמיהן הוא דאין לוקחין הא בכדי דמיהן לוקחין אשמע מינה ס"ת שנמצא ביד עובד כוכבים קורין בו דילמא לגנוו אמר רב נחמן ^(א) נקטינן * ספר תורה שכתבו מין ישראל כתבו עובד כוכבים יגנו ינמצא ביד מין יגנו נמצא ביד עובד כוכבים אמרי לה יגנו ואמרי לה קורין בו ספר תורה שכתבו עובד כוכבים תני חדא ישראל ותניא איך יגנו ותניא איך קורין בו לא קשיא הא דתניא ישראל ר"א היא דאמר ^(ב) סתם מהשבת עובד כוכבים לעבודת כוכבים והא דתניא יגנו האי תנא הוא ^(ג) דתני רב המנונא בריה דרבא מפשרוניא ^(ד) ס"ת תפלין ומוזות שכתבן ^(ה) (מין) ומסור עובד כוכבים ועבד אשה וקטן וכוותי וישראל מומר פסולין שנאמר וקשרתם וכתבתם כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה וכל שאינו בקשירה אינו בכתיבה והא דתניא קורין בו האי תנא הוא דתניא ^(ו) לוקחין ספרים מן העובדי כוכבים בכל מקום ובלבד שיהיו כתובין כהלכתן ומעשה בעובד כוכבים אחד בצידן שהיה כותב ספרים והתיר רשב"ג ליקח ממנו ורשב"ג עיבוד לשמן בעי כתיבה לשמן לא בעי ודתניא איציפן זהב או שטלה עליהן עור בהמה טמאה פסולות עור בהמה טהורה כשרות ואע"פ שלא עיבדן לשמן רבי שמעון בן גמליאל אומר אפילו עור בהמה פסולה עד שיעבדן לשמן אמר רבה בר שמואל בגר שחזר לסורו לסורו כ"ש יהוה ליה מין אמר רב אשי השחזר לסורו משום רביהו רבנן רבנן מעלין בדמיהן עד כדי טרפעיק ^(א) מאי טרפעיק אמר רב ששת איסתירא היא שייעתא דאייתי חייאתא דתפילי לקמיה דאביי אמר לה יהבת לי ריש ריש בתמרי אימיליא ויהרא שקלא שדתינהו בנהרא אמר לא אבעי לי לזלוזלינהו באפה כולי האי: **מתני'** ^(ב) המוציא את אשתו משום שם רע לא יחזיר משום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר ר"מ אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ושאינו צריך חקירת חכם יחזיר א"ר אלעזר לא אסרו זה אלא מפני זה אמר ר' יוסי בר' יהודה מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו קונם אם איני מוגרשך וגרשה והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם: **גמ'** והוא שאמר לה מושום שם רע אני מוציא מושום

מפני תיקון העולם. אי משום דומקא לזיצורא אי משום ללא ליגרבו ולייתו טפי: **גמ'** קורין בו. ולא חיישין שמא הוא כתבו לשם עבודת כוכבים ופלוגמא היא לקמיה: **דילמא.** הך דדייקא מתני' הא צבדי דמיהן לוקחין ליגנו קאמר ואין מניחין אותו צבדי שמא כשר הוא וגומין אותו מספיקא: מין. האדוק צעזרת כוכבים כגון כומר: **ישרף.** דודאי לשם עבודת כוכבים כתבו: **כתבו עובד כוכבים יגנו.** כדלקמן: **נמצא ציד מין יגנו.** ספק כתבו ספק נמצאו וכשר הוא: **נמצא ציד עובד כוכבים אמרי לה יגנו.** מספיקא שמא הוא כתבו: **ואמרי לה קורין בו.** דספק ספיקא הוא שמא ישראל כתבו ואם נמצא לומר הוא כתבו שמא למכור לישראל כתבו ולא לשם עבודת כוכבי: דרי"א שפישט חולין צפ' שני (דף נח:): **מפשוניא.** שם מקום: **מסור.** מלשן: עבד ואשה אינן בקשירה דמ"ע שהזמן גרמא היא לילה ושבת לאו זמן תפילין הוא: **כוס.** גירי אריות הן: **מומר ומסור.** היי פרוק מעליהן: **עול:** כפינה לשמן לא בעי. כתיבה: **איציפן.** לתפילין זהב: **שטלה.** לשון טלאי כלומר עשה חיפוי כסם שלהן: **צעור בהמה טמאה:** פסולות. **דמתני'** (שמות יג) צפידן מן המומר צפיד: **בגר שחזר לסורו.** רע. והואהו דלידן גר הוה וזרזר לסורו ויודע דבעי לשמן: **מהמא ירא.** וירא לפשטו שלא ירגוהו הכותים: **ס"ר מעלין דמיהן.** אע"פ ששינו אין לוקחין אותן ציבור מדמיהן טעמא שלא יגנו לז וטעמיהו לשלול פסולות אכל דצבר מועט נהגות דמיהן טרפעיק לא מוכחא מילתא כולי האי: **איסתירא.** סלע מדינה שמינית שצטלע זורי דהיינו חזי דינר והכי מפרש בכמוצות פרק אע"פ (דף נד:): **טייעטא.** ישמעאלית: **חייטא.** שק קטן: **ריש ריש.** זוג זוג של ראש וזרוע: **אילנא ויהרא.** נתמלאת ארס מרוב כעס: **מתני'** **משום ש"ר.** שילא עליה לעו זנות: **משום נדר.** שדירה ואמר אי אפשי באשה נדרנית: לא יחזיר. ואפי' נמצאו נדרים צדאים או הנדר היתרו חכם. וטעמא פליגי בה אמוראי(א) איכא למ"ד משום נדר לא יחזיר רבי יהודה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר ר"מ אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ושאינו צריך חקירת חכם יחזיר א"ר אלעזר לא אסרו זה אלא מפני זה אמר ר' יוסי בר' יהודה מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו קונם אם איני מוגרשך וגרשה והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם: **גמ'** והוא שאמר לה מושום שם רע אני מוציא מושום

תורה אור השלם

1. ושמעו את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אותם לזאת על ידיכם ויהיו לטעופת בין עיניכם: וכתבתם על מצוות ביתך ובשעריך: דברים יח, כ

גליון הש"ס

גמ' ס"ת שכתבו מין ישראל. ע"י שבת קטן ע"א מד"ה ספרי: רש"י ד"ה בגר שחזר לבגור. עיין רש"י אריות דף יג ע"א ד"ה א"ל:

מוסף רש"י

נקטינן מסורת מחזקתו מנהיג מרבותיו ונחבין ה. ציפן זהב. לתפילין, פסולות הנחיים דמיהן של עור צענין דאפילו שחזרין אין אלף כדלעיל נמנין כדלמרינן בקיטין (נחוחות טב). או שטלה עליהן עור בהמה טמאה. שעשה כמים של עור בהמה טמאה. פסולות. דלמרינן ספק שנתב טעמי (שבת קמ). למען מהיה מרת ה' צפיד מן המומר צפיד (נחוחות טב). מושום שם רע לא יחזיר משום נדר לא יחזיר. איכא למ"ד משום משום קלוקלא, שאם אמה אומר יחזיר שמא תמן ומשא וממלא שם רע שאינו שם רע, או נדר נעקר ע"י חכם, ומקלקלה זו ואומר אילו הייתי יודע שכן הוא, אפילו עומדין לי מאה מנה לא הייתי מגרשך, לפיך אומרים לו היי יודע שמצוילא את אשתו משום שם רע או משום נדר לא יחזיר, ואם חפיה עלך לא תמנה להוציאה, לא אמי מו לקלקל לא מהימן, שהיי יודע שאתה עויל ולא תש לבדוק את הדבר, (נחוחות טב): או: אם חפיה עלך לא תמנה להוציאה, לא אמי מו לקלקל לא מהימן, שהיי יודע הימא נדרתי, לא מגרש לא מהשפא ודאי שטאה היא עליו ומו לא מלי עתק גיטה צבדי שק קטן (נחוחות טב). ואיכא למ"ד כדי שלא יהו צנות ישראל פרוות עניות ונדרים (נחוחות טב). כל נדר שידעו בו רבים, שדלמו צפי עשרה, לא יחזיר. קסבר טעמא משום שלא יהו פרוות נדרים חכם, וי נדרה צפי רבים חוה נדר משום לו הפירה לא יחזיר וימר מתי קנסיה, שלא ידעו בו רבים דיש לו הפירה לא יחזיר (טו). כל נדר שצריך חקירת חכם. שאין הנבעל יכול להפך, שאינו מדברים צפיו לבינה ולא עיני נפש,

פסקי ר"ד

אמר רב בוריא לרב אשי יתר על דמיהן הוא דאין לוקחין פי' מפני טורח הוציא ידו ויגנו ויגרו לשלול אותו הא בכדי דמיהן לוקחין ס"ת שנמצא ביד עובד כוכבים קורין בו דילמא ליגנו. אמר רב נחמן נקטי ס"ת שכתבו אפיקורוס ישרף. פי' שהוא ארוך לע"ז וכתב מחשבתו הוא לה וכתב האזכרות לשם ע"ז שלו. כתבו עובד כוכבים יגנו פי' דלא אמר' סתם מחשבת עובד כוכבים לע"ז אלא הדבר ספק הילכך אין שורפין אותו ואין קורין בו אלא טעון גנייה נמצא ביד אפיקורוס יגנו פי' שגזא ידוע מן כתבו נמצא ביד עובד כוכבים אמרי

לה יגנו ואמרי לה קורין בו מ"ד קורין בו דאמר' מישראל זבניה או שקליה באונס כדי למכור לישראל ומ"ד יגנו שמא הוא כתבו ופסול. ותי חזינה בריה דרבא מפשוניא ס"ת ותפילין ומוזות שכתבן אפיקורוס ועובד כוכבים ועבד ואשה וקטן וכוותי וישראל מושמד פסולין שנאמר וקשרתם ותכתבתם כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה וכל שאינו בקשירה אינו בכתיבה. ואשה אינה בקשירה דה"ל מצות עשה שהזמן גרמא דלילה ושבח לאו זמן תפילין ניהו ומסור וישראל אפיקורוס פרק מעליהן עול שמים ואע"פ דאשת מחויבא במוזה כדתנן בברכות (דף כ) ותייבום במוזה כיון דאניה רשאת לכתוב תורה ותפילין אינה רשאת לכתוב מוזה דלא גורעה כתיבת מוזה מחיבת ס"ת ותפילין וכל שפסול בזה פסול בזה: ת"ר מעלין על דמיהן עד כדי טרפעיק מאי טרפעיק אמר רב ששת אסתירא פי' סלע מדינה שהיא שמינית שבסלע צורי דהיינו חצי דינר צורי ורשאין לקנות התפילין מן המוציא מן המוציא את אשתו משום ש"ר. כלומר שיצא עליה לעו של זנות לא יחזיר. ויהיה אומר כל נדר שידעו בו רבים לא יחזיר ושלא ידעו בו רבים יחזיר ר"מ אומר כל נדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ושאינו צריך חקירת חכם לא יחזיר א"ר אלעזר לא אסרו זה אלא מפני זה אמר ר' יוסי בר' יהודה מעשה בצידן באחד שאמר לאשתו קונם שאני מוגרשך וגרשה והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם. אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן והוא

מגדשך וגרשה והתירו לו חכמים שיחזירנה מפני תיקון העולם. אמר רב יוסף בר מניומי אמר רב נחמן והוא